

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 15 september 1998 *

I mål T-142/97,

Eugénio Branco, Ld.^a, bolag bildat enligt portugisisk rätt, Lissabon, företrätt av advokaten Bolota Belchior, Vila Nova de Gaia, delgivningsadress: advokatbyrån Jacques Schroeder, 6, rue Heine, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Maria Teresa Figueira och Knut Simonsson, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut C(96)3170 av den 16 december 1996 om nedsättning av ett finansiellt stöd som Europeiska socialfonden har beviljat sökanden,

meddelar

* Rättegångsspråk: portugisiska.

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden V. Tiili samt domarna C. P. Briët och A. Potocki,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören B. Pastor,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 11 juni 1998,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 Enligt artikel 1.2 a i rådets beslut 83/516/EEG av den 17 oktober 1983 om Europeiska socialfondens uppgifter (EGT L 289, s. 38; svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 11, nedan kallat beslut 83/516) skall Europeiska socialfonden delta i finansieringen av verksamheter som rör yrkesutbildning och yrkesvägledning.

- 2 Enligt artikel 2.2 i detta beslut skall de berörda medlemsstaterna garantera att åtgärderna genomförs framgångsrikt.

- 3 I artikel 5.1 i rådets förordning (EEG) nr 2950/83 av den 17 oktober 1983 om tillämpning av beslut 83/516/EEG (EGT L 289, s. 1, nedan kallad förordning nr 2950/83) föreskrivs att när Europeiska socialfonden (nedan kallad ESF) bifaller en ansökan om finansiering, skall 50 procent av stödet betalas ut i förskott den dag utbildningen är avsedd att påbörjas.

- 4 I artikel 5.4 i denna förordning föreskrivs att ansökan om slutlig utbetalning skall innehålla en detaljerad rapport om verksamhetens innehåll och resultat samt finansiella aspekter på densamma och att den berörda medlemsstaten skall intyga att uppgifterna i ansökan är faktiskt och räkenskapsmässigt riktiga.

- 5 Enligt artikel 6.1 kan kommissionen — efter att ha givit den berörda medlemsstaten möjlighet att yttra sig — innehålla, nedsätta eller dra in ESF:s stöd, om detta stöd inte används enligt de villkor som angetts i beslutet om godkännande.

- 6 I artikel 6.2 föreskrivs att utbetalda belopp som inte har använts i enlighet med de villkor som angetts i beslutet om godkännande skall krävas åter.

- 7 Enligt artikel 7.1 kan kommissionen utföra granskningar på plats, oberoende av de kontroller som utförs av medlemsstaten.

- 8 I artikel 6 i kommissionens beslut 83/673/EEG av den 22 december 1983 om förvaltningen av ESF (EGT L 377, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 15, nedan kallat beslut 83/673) föreskrivs att medlemsstaternas ansökningar om slutlig utbetalning måste nå kommissionen inom tio månader från den dag då den

berörda åtgärden slutförts. Det preciseras att ingen utbetalning av stöd skall göras, om denna ansökan lämnas in efter att denna tidsfrist gått ut.

Bakgrund

- 9 Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (Avdelningen för ärenden avseende Europeiska socialfonden, nedan kallad DAFSE) företräder portugisiska staten i ärenden som rör ESF. DAFSE agerar som enda och obligatorisk mellanhand mellan dels de offentliga och privata portugisiska organ som vill söka stöd från ESF, dels kommissionens avdelningar som handlägger frågor om denna fond.
- 10 Den 31 juli 1987 ingav sökanden till DAFSE en ansökan om finansiellt stöd från ESF för en yrkesutbildning som skulle genomföras mellan den 4 juli och den 30 december 1988 (nedan kallad ansökan om stöd).
- 11 Därefter ingav DAFSE denna ansökan till kommissionen i portugisiska statens namn och å sökandens vägnar.
- 12 Det projekt som stödet avsåg (ärende nr 880280 P1) godkändes genom beslut av kommissionen. Sökanden delgavs detta beslut genom DAFSE:s skrivelse av den 25 maj 1988 (nedan kallat beslutet om godkännande).
- 13 I detta beslut om godkännande fastställdes stödet från ESF till 62 191 499 ESC. Den portugisiska staten åtog sig å sin sida att genom Orçamento da Segurança Social/Instituto de Gestão Financeira da Segurança Social (budget för social

trygghet/Institutet för finansiell förvaltning av social trygghet, nedan kallat OSS/IGFSS) bidra med 50 883 954 ESC till sökandens projekt. Privata bidrag kompletterade finansieringen av utbildningsprojektet.

- 14 Genom skrivelse av den 21 juli 1988 returnerade sökanden till DAFSE en "accept av beslutet om godkännande", vilken signerats av sökanden på begäran av kommissionen. I denna accept intygade sökanden att bolaget skulle använda ESF:s stöd i enlighet med nationella och gemenskapsrättsliga bestämmelser och i enlighet med de villkor som angetts i beslutet om godkännande.
- 15 I enlighet med artikel 5.1 i förordning nr 2950/83 erhöll sökanden den 12 augusti 1988 förskott motsvarande 50 procent av de stöd ESF respektive OSS/IGFSS beviljat sökanden. Dessa förskott uppgick till 31 095 749 ESC respektive 25 441 977 ESC.
- 16 Då utbildningen avslutats konstaterade sökanden att utbildningens slutliga totalkostnad uppgick till 104 289 500 ESC, vilket var lägre än beräknat. Sökanden ingav då till DAFSE en ansökan om slutlig utbetalning av 20 527 598 ESC från ESF och 16 795 307 från OSS/IGFSS.
- 17 Vid en inledande granskning av ansökan ansåg DAFSE det vara tveksamt om uppgifterna i denna var riktiga. DAFSE begärde då att Inspecção Geral de Finanças (allmänna finansinspektionen, nedan kallad IGF) med tillämpning av artikel 7.1 i förordning nr 2950/83 skulle kontrollera ansökan om slutlig utbetalning.
- 18 Medan denna kontroll pågick intygade DAFSE den 2 augusti 1989, i enlighet med artikel 5.4 i förordning nr 2950/83, att ansökan om slutlig utbetalning var faktiskt

och räkenskapsmässigt riktig. DAFSE utbetalade 16 795 307 ESC till sökanden, vilket utgjorde det resterande stödbeloppet från OSS/IGFSS, men uppgav samtidigt att denna utbetalning inte invercade på det slutliga beslut som senare skulle komma att fattas av kommissionen.

- 19 Den 9 januari 1990 presenterade IGF sin rapport. I denna fastslog IGF dels att sökanden hade redovisat en del onödiga utgifter, dels att vissa utgifter stred mot nationella bestämmelser. IGF ansåg därför att det beviljade finansiella stödet skulle sättas ned.
- 20 DAFSE anslöt sig till IGF:s ställningstagande och meddelade därför sökanden genom skrivelse av den 23 maj 1990 att ESF:s stöd hade nedsatts till 30 672 242 ESC och att OSS/IGFSS' stöd hade nedsatts till 25 095 471 ESC. DAFSE förelade följaktligen sökanden att återbetala en del av det stöd som det redan hade erhållit från ESF och OSS/IGFSS, nämligen 423 507 ESC respektive 17 141 813 ESC.
- 21 Den 23 maj 1990 tillsände DAFSE även kommissionen, i sökandens namn, en korrigerad ansökan om slutlig utbetalning. DAFSE föreslog att stödet skulle sättas ned till de belopp som angavs i den skrivelse som DAFSE samma dag hade tillsänt sökanden.
- 22 Genom beslut av den 29 mars 1993 nedsatte kommissionen ESF:s finansiella stöd till 30 672 242 ESC i enlighet med detta förslag.
- 23 Genom skrivelse av den 15 december 1993, som mottogs den 17 december 1993, informerade DAFSE sökanden om detta beslut.

- 24 Den 23 februari 1994 väckte sökanden talan om ogiltigförklaring av detta beslut vid förstainstansrätten.
- 25 Då kommissionen inte inkom med svaromål inom den föreskrivna fristen, meddelade förstainstansrätten tredsdom i målet den 12 januari 1995 (Branco mot kommissionen, T-85/94, REG 1995, s. II-45). Då förstainstansrätten ansåg att det fanns skäl att godta sökandens grund att motiveringsskyldigheten hade åsidosatts, ogiltigförklarade förstainstansrätten kommissionens beslut utan att pröva övriga grunder som åberopats av sökanden.
- 26 Den 22 februari 1995 ansökte kommissionen om återvinning av denna dom med stöd av artikel 122.4 i rättegångsreglerna.
- 27 Genom dom av den 13 december 1995 i mål T-85/94 (122), kommissionen mot Branco (REG 1995, s. II-2993) avlog förstainstansrätten ansökan om återvinning.
- 28 Till följd av denna dom omprövade kommissionen ärendet. Genom skrivelse av den 30 maj 1996 tillsände kommissionen DAFSE ett nytt utkast till beslut att sätta ned stödet och uppmanade DAFSE att yttra sig i enlighet med artikel 6.1 i förordning nr 2950/83. Kommissionen uppmanade även DAFSE att delge sökanden nämnda utkast till beslut och att informera kommissionen om sökandens eventuella reaktioner på detta utkast.
- 29 Genom skrivelse av den 19 juni 1996 delgav DAFSE sökanden en kopia på kommissionens utkast till beslut och uppmanade sökanden att yttra sig inom tio dagar. Sökanden yttrande sig inom den föreskrivna fristen.

- 30 Genom skrivelse som inkom den 4 september 1996 tillsände DAFSE kommissionen sökandens yttrande över kommissionens utkast till beslut samt ett eget yttrande.
- 31 Den 16 december 1996 antog kommissionen beslut C(96)3170 (nedan kallat det omtvistade beslutet). Med hänvisning till det förfarande som följts av kommissionen och DAFSE samt till både IGF:s rapport och sin skrivelse av den 30 maj 1996, fastslog kommissionen att ESF:s stöd skulle sättas ned med samma belopp som det belopp som fastslogs i kommissionens beslut av den 29 mars 1993, det vill säga 30 672 242 ESC.
- 32 Genom skrivelse av den 24 februari 1997 delgav DAFSE sökanden det omtvistade beslutet och uppmanade bolaget att inom 30 dagar återbetala 423 507 ESC och 17 141 813 ESC, vilka skulle betalas till ESF respektive OSS/IGFSS.
- 33 Genom skrivelser som inkom den 25 oktober 1996 och den 6 maj 1997 informerade Tribunal criminal do Porto och DAFSE kommissionen om att DAFSE, till följd av IGF:s revisionsrapport, hade väckt talan vid nämnda domstol gentemot sökanden för förskingring av bidrag och bedrägeri i syfte att uppnå bidrag.

Förfarande och parternas yrkanden

- 34 Genom inlägga som inkom till förstainstansrättens kansli den 29 april 1997 väckte sökanden förevarande talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

35 Med stöd av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet utan föregående bevisupptagning. Förstainstansrätten beslutade emellertid att ställa skriftliga frågor till kommissionen, vilka besvarades vid den offentliga förhandlingen den 11 juni 1998.

36 Vid denna förhandling avgav parterna muntliga yttranden och besvarade förstainstansrättens frågor.

37 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

38 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

I sak

39 Sökanden har åberopat fem grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring. Sökanden anser att kommissionen har åsidosatt förordning nr 2950/83, gjort en

felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna, åsidosatt principen om berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen, åsidosatt förvärvade rättigheter samt slutligen åsidosatt proportionalitetsprincipen.

1. *Den första grunden: åsidosättande av förordning nr 2950/83*

Parternas argument

- 40 Sökanden har påpekat att DAFSE under mars månad 1989, i enlighet med artikel 5.4 i förordning nr 2950/83, intygade att sökandens ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig. Efter att ha tillsänt kommissionen detta intyg hade DAFSE och medlemsstaten inte längre rätt att agera i ärendet. Enligt den tillämpliga förordningen, det vill säga förordning nr 2950/83, kan DAFSE inte längre ompröva ärendet och ändra sitt tidigare intygande när den har intygat att uppgifterna i ansökan är riktiga och meddelat kommissionen detta.
- 41 Medlemsstaten skall undersöka om det förekommit oegentligheter *innan* den intygar att uppgifterna i ansökan är riktiga. I annat fall skulle medlemsstaten lämna ett falskt intygande. När ansökan om slutlig utbetalning inkommer till DAFSE kan den endast fatta ett av följande två beslut: antingen dra slutsatsen att uppgifterna i ansökan är riktiga och intyga detta eller fastslå att uppgifterna i ansökan är felaktiga och i sådant fall vägra intyga att uppgifterna är riktiga. DAFSE har således genom att intyga att uppgifterna i ansökan om slutlig utbetalning är riktiga slutligt godkänt de uppgifter som anges i denna ansökan.
- 42 Sökanden har slutligen påpekat att ovannämnda omprövning av beslutet har genomförts av IGF. Denna myndighet är inte vare sig behörig att utöva kontroll av ESF:s verksamhet eller förmögen rent tekniskt att uttala sig om gemenskapsbestämmelsernas tillämpning.

- 43 Kommissionen har bestritt sökandens argumentation.

Förstainstansrättens bedömning

- 44 Eftersom medlemsstaten bekräftar att uppgifterna i ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktiga, är den ansvarig gentemot kommissionen för de intyganden som den lämnar.
- 45 Enligt artikel 2.2 i beslut 83/516 skall de berörda medlemsstaterna garantera att åtgärderna rörande yrkesutbildning och yrkesvägledning med stöd av ESF genomförs framgångsrikt. Vidare föreskrivs i artikel 7.1 i förordning nr 2950/83 att kommissionen kan kontrollera ansökan om slutlig utbetalning "oberoende av de kontroller som utförs av medlemsstaten".
- 46 Medlemsstaternas ovannämnda skyldigheter och befogenheter har inte på något sätt begränsats i tiden.
- 47 Följaktligen kan en medlemsstat i ett fall som detta, då den redan har intygat att ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig, fortfarande ändra sin bedömning av ansökan om slutlig utbetalning när den anser sig ha upptäckt oegentligheter som inte upptäckts tidigare.
- 48 Det skall i detta hänseende erinras om att, enligt artikel 6 i beslut 83/673, ansökan om slutlig utbetalning måste nå kommissionen inom tio månader från den dag då utbildningen slutförts och att ingen utbetalning av stöd skall göras, om denna

ansökan lämnas in efter det att denna tidsfrist gått ut. Om kontroller av ansökans riktighet endast skulle kunna genomföras innan det intygas att ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig, skulle det finnas risk för att medlemsstaten inte hinner lämna in denna ansökan inom ovannämnda tiomånadersfrist, vilket medför att det resterande stödet inte kan utbetalas. Härav följer att det i vissa fall kan ligga i stödmottagarens intresse att den behöriga nationella myndigheten intygar att ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig innan en kontroll av riktigheten av ansökan sker eller innan denna kontroll är avslutad.

49 Slutligen finns det inga hinder för att en myndighet som DAFSE anlitar en professionell revisor för att få hjälp att kontrollera att uppgifterna i en ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktiga. Det framgår av handlingarna i målet att IGF bedriver yrkesmässig revisorsverksamhet och att detta organ enligt portugisisk lagstiftning är behörigt att genomföra undersökningar i de fall där det misstänkts föreligga sådana oegentligheter som i förevarande fall. Vidare har det inte bestritts att IGF har kontrollerat sökandens ansökan på uppdrag av DAFSE och i enlighet med de befogenheter den har enligt portugisisk lag. Under dessa omständigheter kan ingen kritik riktas mot att IGF ingrep i det ärende som medförde att det omtvistade beslutet antogs.

50 Härav följer att sökandens talan inte kan bifallas på den första grunden.

2. Den andra grunden: felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna

Parternas argument

51 Sökanden har påpekat att kommissionen beslutade att sätta ned ESF:s finansiella stöd med stöd av IGF:s rapport. Följaktligen anser sökanden att om, vilket den tror, IGF har gjort en felaktig bedömning i denna rapport har det även gjorts en felaktig bedömning i det omtvistade beslutet.

- 52 Sökanden har inledningsvis kritiserat det faktum att IGF aldrig gjorde en faktisk bedömning av utbildningen utan endast kontrollerade räkenskaperna. IGF hänvisade inte på något sätt till beslutet om godkännande i sin rapport. I synnerhet angavs det inte i denna rapport på vilket sätt sökanden åsidosatte villkoren i beslutet. IGF uppgav i sin rapport att den enbart hade en annan åsikt än sökanden i en fråga, vilken avsåg kriterierna för att utgifter skulle vara stödberättigade.
- 53 IGF:s bedömning vad beträffar det faktum att bolaget E. B., Ld.^a anlitas för att utföra viss utbildning, vad beträffar praktikanternas timlön och slutligen vad beträffar premierna för visad flit, den leasade informatikutrustningen samt avskrivningarna är inte korrekt.
- 54 Vad för det första beträffar det faktum att bolaget E. B., Ld.^a anlidades för att utföra viss utbildning, ansåg IGF felaktigt att det inte var befogat att anlita detta bolag.
- 55 Det framgår i vart fall implicit av tillämpliga regler och av beslutet om godkännande att mottagaren av ESF:s stöd kunde anlita en utomstående för att utföra viss särskild utbildning. Det angavs för övrigt i ansökan om stöd att sökanden hade för avsikt att anlita bolaget E. B., Ld.^a. Kostnaderna för dessa arbeten fanns redovisade under posten "särskilda uppdrag".
- 56 IGF:s kritik, innebärande att bolagets (E. B., Ld.^a) fakturor var höga på grund av att alltför många egenföretagare anlidades som medarbetare, är inte befogad, eftersom även sökanden skulle ha behövt anlita sådana medarbetare till en ännu högre kostnad och eftersom kommissionen och DAFSE aldrig har haft invändningar mot detta tillvägagångssätt.

- 57 Vad gäller IGF:s kritik, innebärande att kostnaderna för att anlita bolaget E. B., Ld.^a inte var nödvändiga i och med att sökandens delägare även var delägare i bolaget E. B., Ld.^a, har sökanden påpekat att det även anlidade ett annat bolag (Açorlis, Ld.^a) för att få vissa uppgifter utförda. IGF har dock aldrig anmärkt på detta förhållande. Sökanden har vidare betonat att bolaget E. B., Ld.^a är en annan juridisk person än sökanden.
- 58 Vad för det andra beträffar praktikanternas timlön, är IGF:s bedömning, att de strider mot portugisisk lagstiftning, felaktig. Sökanden utbildade "mycket kvalificerade" yrkesutbildade personer, det vill säga personer med högre utbildning, till vilka sökanden betalade en lön på 300 ESC i timmen, vilket helt och hållet är i överensstämmelse med det portugisiska arbetsmarknads- och socialdepartementets kungörelse av den 14 juni 1986. Denna timlön är till och med lägre än den timlön på 330 ESC som kommissionen godtog i beslutet om godkännande.
- 59 Vad för det tredje beträffar premierna för visad flit, den leasade informatikutrustningen och avskrivningarna, är IGF:s rapport motstridig, eftersom IGF för år 1988 inte godtog vissa utgifter som hade godtagits när sökanden genomförde andra utbildningar med stöd av ESF år 1987. Denna motstridighet visar att IGF:s rapport saknar teknisk och metodisk skärpa och att slutsatserna i denna rapport endast är subjektiva och skönsmässiga.
- 60 I synnerhet ansåg inte IGF att de premier för visad flit som praktikanterna beviljades år 1988 utgjorde stödberättigade utgifter, trots att IGF år 1987 gjorde en motsatt bedömning beträffande vissa liknande premier. Detsamma gäller avskrivningarna, vilka IGF godtog år 1987 men vägrade att godkänna år 1988.

- 61 Vidare är det tillåtet enligt beslutet om godkännande att dela upp värdet på den leasade informatikutrustningen på hela det år utbildningen pågick (år 1988) och inte på de sex månader då utbildningen rent faktiskt pågick.
- 62 Under åren 1987 och 1988 avskrevs nämligen utrustning fortfarande på årsbasis. Denna administrativa regel ändrades inte förrän år 1993. IGF har således genom att tillämpa en regel som trädde i kraft år 1993 på sakförhållanden som uppkom åren 1987 och 1988 åsidosatt en grundläggande lagtolkningsregel.
- 63 Kommissionen har bestritt sökandens argumentation.

Förstainstansrättens bedömning

- 64 Enligt artikel 6.1 i förordning nr 2950/83 kan kommissionen innehålla, nedsätta eller dra in ESF:s stöd, om detta stöd "inte används enligt de villkor som angetts i beslutet om godkännande".
- 65 I ett fall som det förevarande där mottagaren av ESF:s stöd på begäran av kommissionen uttryckligen förklarar i accepten av beslutet om godkännande att det beviljade stödet skall användas "i enlighet med nationella och gemenskapsrättsliga bestämmelser", skall det fastställas att begreppet "villkor" i ovannämnda artikel 6.1 även inbegriper att mottagaren skall följa såväl nationella bestämmelser som gemenskapsbestämmelser.

- 66 Enligt såväl portugisisk rätt som gemenskapsrätten uppställer användningen av offentliga medel ett krav på en god finansiell förvaltning (förstainstansrättens dom av den 16 juli 1998 i mål T-72/97, *Proderec mot kommissionen*, REG 1998, s. II-2847, punkt 87). Kommissionen kan bland annat innehålla, nedsätta eller dra in ESF:s stöd, om detta stöd inte har använts i enlighet med nämnda krav.
- 67 Beträffande omfattningen av kommissionens befogenheter enligt artikel 6.1 i förordning nr 2950/83 skall det konstateras att komplicerade faktiska och räkenskapsmässiga bedömningar kan behöva göras när denna bestämmelse skall tillämpas. I sådana fall förfogar således den berörda institutionen över ett stort utrymme att företa skönsmässiga bedömningar. Följaktligen skall förstainstansrätten vid prövningen av denna grund begränsa sig till att kontrollera huruvida kommissionen har gjort en uppenbart oriktig bedömning av de aktuella sakomständigheterna (se i detta hänseende förstainstansrättens dom av den 17 juli 1998 i mål T-118/96, *Thai Bicycle Industry mot rådet*, REG 1998, s. II-2991, punkterna 32 och 33).
- 68 I det omtvistade beslutet har kommissionen, vilket den har rätt att göra (domar i de ovannämnda målen *Branco mot kommissionen*, punkt 26 och kommissionen mot *Branco*, punkt 30), hänvisat både till IGF:s rapport och sin skrivelse av den 30 maj 1996. Det är klarlagt att sökanden har mottagit dessa dokument i vederbörlig tid.
- 69 Kommissionens skrivelse av den 30 maj 1996 är helt och hållet baserad på IGF:s rapport.
- 70 Följaktligen är det omtvistade beslutet i sig endast baserat på nämnda rapport.

- 71 Det skall således undersökas huruvida kommissionen gjorde en uppenbart oriktig bedömning när den baserade sig på innehållet och slutsatserna i denna rapport.
- 72 För att kunna genomföra denna kontroll måste förstainstansrätten undersöka huruvida sökandens kritik av IGF:s metod för att utföra uppdraget och av IGF:s slutsatser i rapporten är befogad.

IGF:s kontrollmetod

- 73 Sökanden kan inte kritisera IGF för att inte ha hänvisat till beslutet om godkännande och för att inte ha angett vilka villkor i detta beslut som hade åsidosatts. I det aktuella fallet kan det nämligen även ha varit befogat att nedsätta det ursprungligen beviljade stödet med hänvisning till andra bestämmelser, i synnerhet nationella bestämmelser (se ovan punkt 65).
- 74 Sökanden kan inte heller göra gällande att IGF endast har kontrollerat räkenskaperna och att det framgår av rapporten att IGF hade "en annan åsikt än sökanden i en fråga som avsåg vilka kriterier som skulle tillämpas för att avgöra huruvida utgifterna var stödberättigade". Det framgår nämligen tydligt av IGF:s rapport (s. 2) att kontrollen syftade till att göra en bedömning av tillgängliga uppgifter angående verifikationen av den utbildningsverksamhet som sökanden genomförde år 1988, "i synnerhet att kontrollera att de var lagenliga och korrekta". IGF har i detta hänseende vid flera tillfällen hänvisat till en portugisisk bestämmelse för att visa att sökanden inte har genomfört utbildningsverksamheten på ett korrekt sätt.
- 75 Härav följer att sökandens kritik av IGF:s kontrollmetod är obefogad.

De påstådda felen i IGF:s rapport

76 Det skall undersökas huruvida IGF i sin rapport har gjort en uppenbart felaktig bedömning av utbildningskostnaderna vad beträffar det faktum att bolaget E. B., Ld.^a anlåtats för att utföra viss utbildning, vad beträffar praktikanternas timlön och slutligen vad beträffar premierna för visad flit, den leasade informatik-utrustningen samt avskrivningarna.

— Den utbildning som E. B., Ld.^a anlätades för att utföra

77 Även om det är riktigt att det varken i ESF:s regler eller i beslutet om godkännande föreskrivs ett förbud mot att anlita andra företag, är det endast lämpligt att anlita andra företag, vilket kommissionen har betonat i sin inlaga, då de kan utföra vissa särskilda arbeten som är tydligt definierade och som ingår i dessa företags normala verksamhet. Sökanden har själv implicit godkänt detta synsätt, eftersom den har redovisat det arbete som utförts av E. B., Ld.^a under posten "särskilda arbeten".

78 Däremot är det inte tillåtet att anlita ett annat företag i syfte att artificiellt höja kostnaderna för en viss utbildningsverksamhet, vilket strider mot kravet på en god finansiell förvaltning.

79 Det framgår av IGF:s rapport (s. 8) att E. B., Ld.^a, ett bolag som består av samma delägare som sökanden, inte hade några anställda år 1988, vilket var det år ESF:s utbildning genomfördes, och att det endast anlätade andra egenföretagare för att få vissa uppgifter utförda. Härav följer att detta företag inte kan anses vara "specialist" på det arbete som det fick i uppdrag av sökanden att utföra och att bolaget endast utgjorde mellanhand som vid detta tillfälle tog ut en vinst, vilket med rätta påpekas i IGF:s rapport.

80 Vidare hade inte vissa av bolagets (E. B., Ld.^a) kostnader något "samband med utbildningen, vilket framgår av beskrivningen av dessa fakturor (konsultationer) och av dess utfärdandedatum (en faktura utfärdades före utbildningens början, en annan efter utbildningens slut)" (s. 8 i IGF:s rapport).

81 I detta hänseende föreslog IGF att ett totalt belopp på 5 250 000 ESC, vilket E. B., Ld.^a hade beviljat tre självständiga arbetstagare i arvode för "detaljerad planering av den yrkesutbildning som genomförts år 1988", inte skulle godtas. IGF föreslog i stället att sökanden skulle beviljas ett belopp på 612 735 ESC för löner som den hade utbetalat till fem egenföretagare för "planering av utbildningen" (s. 12 i rapporten).

82 IGF drog följande slutsats (s. 8 i rapporten):

"IGF kan inte se att det fanns något som helst behov av att anlita E. B., Ld.^a för att utföra viss utbildning. Detta innebär att endast de debiteringar som baserades på bolagets fakturor har utgjort verkliga kostnader för E. B., Ld.^a och skall anses vara stödberättigade, eftersom de har uppkommit på grund av utbildningen."

83 Beträffande sökandens jämförelse med bolaget Açorlis, Ld.^a, framgår det av IGF:s rapport (s. 15) att det belopp som Açorlis, Ld.^a erhöll godtogs i sin helhet på grund av att det var fråga om ett mindre belopp och att det därför inte var lönsamt att genomföra en lika noggrann kontroll som den som E. B., Ld.^a blev föremål för.

84 Med anledning av ovannämnda överväganden gjorde kommissionen inte en uppenbart oriktig bedömning när den med stöd av IGF:s rapport minskade sökandens stöd på den post som avsåg anlitaendet av E. B., Ld.^a.

— Praktikanternas timlön

- 85 Det framgår av ansökan om stöd att sökanden ville utbilda "kvalificerade" yrkesutbildade personer ("unga arbetslösa vars kvalifikationer inte är tillräckliga för att kunna komma ut på arbetsmarknaden") och inte "mycket kvalificerade" yrkesutbildade personer. Sökanden har emellertid inte bestritt att timlönen enligt tillämplig nationell lagstiftning för praktikanter som skall utbildas till "kvalificerade" yrkesutbildade personer uppgår till 267 ESC, vilket betonas i IGF:s rapport (s. 10).
- 86 På denna punkt kan sökanden inte klandra kommissionen för att den, vid den tidpunkt då beslutet om godkännande fattades, inte invände mot en timlön på 330 ESC, eftersom ett beslut om godkännande inte kan medföra ett godkännande av en handling som strider mot nationell lagstiftning.
- 87 Kommissionen har således under dessa omständigheter inte gjort en uppenbart felaktig bedömning när den, med stöd av IGF:s rapport, nedsatte sökandens stöd i den del som avser praktikanternas löner.

— Premier för visad flit, leasad informatikutrustning och avskrivningar

- 88 Det skall inledningsvis påpekas att om en utgiftspost godkändes år 1987 innebär inte detta nödvändigtvis att samma post även skall godkännas år 1988, trots att denna post inte uppfyllde de krav som uppställdes i beslutet om godkännande eller i tillämpliga nationella eller gemenskapsrättsliga bestämmelser.

- 89 Beträffande den utgiftspost som avser premier för visad flit, framgår det av IGF:s rapport (s. 21) att dessa premier enligt portugisisk rätt kan likställas med praktkantlöner, vilket sökanden inte har bestritt. I förevarande fall har den berörda posten nedsatts på grund av att sökanden tillämpade högre taxor än vad som var tillåtet enligt lag (se ovan punkt 85). Vidare kan sökanden inte göra gällande att premierna för visad flit "inte godtogs år 1988".
- 90 Vad gäller den leasade informatikutrustningen skall det konstateras att utbildningen ägde rum mellan den 4 juli och den 30 december 1988, det vill säga under ungefär sex månader. Som framgår av IGF:s rapport (s. 20 och 22) skall följaktligen beloppen på denna post beräknas på halvårsbasis och inte på helårsbasis, vilket sökanden har gjort gällande.
- 91 Vad allmänt beträffar avskrivningarna på utrustningen skall det konstateras att sökanden inte har uppvisat några dokument, i synnerhet inte någon lagstiftning, till stöd för sitt påstående att IGF inte skulle ha tillämpat en lagstiftning som trädde i kraft år 1993 i ett fall där de faktiska omständigheterna inträffade åren 1987 och 1988 (se ovan punkt 62). Sökanden har följaktligen inte, i motsats till IGF:s rapport (s. 22) och till de uppgifter kommissionen lämnade vid förhandlingen, visat att det inte var tillåtet enligt då gällande portugisisk lagstiftning att avskrivna utrustning på basis av en kortare tid än ett år (tolv månader).
- 92 Under dessa omständigheter gjorde kommissionen inte en uppenbart felaktig bedömning när den, med stöd av IGF:s rapport, satte ned sökandens stöd på de poster som avsåg leasad informatikutrustning, avskrivningar och premier för visad flit.
- 93 Härav följer att sökandens talan inte kan bifallas på den andra grunden.

3. Den tredje grunden: åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen

Parternas argument

- 94 Sökanden har gjort gällande att DAFSE sände ansökan om slutlig utbetalning till kommissionen redan i september 1989 medan kommissionen inte fattade det omtvistade beslutet förrän i slutet av år 1996. Sökanden fick till följd av denna tidsperiod på mer än sju år en berättigad förväntning om att kommissionen skulle bifalla den ansökan om utbetalning som DAFSE har intygat vara korrekt. Denna berättigade förväntning stärktes i hög grad på grund av domen i ovannämnda målet Branco mot kommissionen.
- 95 Sökanden har betonat att kommissionen skall fatta sina beslut inom en rimlig tidsperiod. Den kan inte dra ut på förfarandet och hela tiden skjuta upp beslutsfattandet utan att åsidosätta principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen (domstolens dom av den 24 november 1987 i mål 223/85, RSV mot kommissionen, REG 1987, s. 4617 punkt 12 och följande punkter).
- 96 Kommissionen har bestritt sökandens argumentation.

Förstainstansrättens bedömning

- 97 I ett fall som det förevarande, i vilket mottagaren av ett stöd från ESF inte har genomfört utbildningen enligt de villkor som uppställts för stödets beviljande, kan nämnda mottagare inte åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar för att erhålla utbetalning av återstoden av hela det stöd som ursprungligen hade beviljats (domstolens domar av den 4 juni 1992 i mål C-181/90, Consorgan mot

kommissionen, REG 1992, s. I-3557, punkt 17, och i mål C-189/90, Cipeke mot kommissionen, REG 1992, s. I-3573, punkt 17, samt förstainstansrättens dom av den 19 mars 1997 i mål T-73/95, Oliveira mot kommissionen, REG 1997, s. II-381, punkt 27).

- 98 Domen i det ovannämnda målet Branco mot kommissionen kan inte heller medföra att en berättigad förväntning uppkommer för sökanden, eftersom förstainstansrätten i den domen inte uttalade sig i frågan huruvida det var tillåtet att sätta ned stödet, utan endast i frågan huruvida det aktuella beslutet var tillräckligt motiverat.
- 99 Beträffande frågan huruvida kommissionen har åsidosatt rättssäkerhetsprincipen genom att inte anta det omtvistade beslutet inom en rimlig tidsfrist, skall det påpekas att detta beslut antogs i syfte att följa domen i det ovannämnda målet Branco mot kommissionen, genom vilken kommissionens beslut av den 29 mars 1993 ogiltigförklarades. Eftersom sökanden vidare i det första målet inte ifrågasatte den tidsfrist inom vilken kommissionen antog detta sistnämnda beslut, skall endast tidsperioden efter domen i målet Branco mot kommissionen beaktas vid bedömningen av huruvida det omtvistade beslutet antogs inom en rimlig tidsfrist. Denna bedömning beror för övrigt på omständigheterna i det aktuella fallet (domen i det ovannämnda målet Oliveira mot kommissionen, punkt 41—43).
- 100 Det framgår av handlingarna i målet att kommissionen under tvåårsperioden mellan den 12 januari 1995, vilket var den dag domen i målet Branco mot kommissionen meddelades, och den 16 december 1996, vilket var den dag då det omtvistade beslutet antogs, ansökte om återvinning av domen i målet Branco mot kommissionen och sedan, efter det att domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Branco meddelades den 13 december 1995, vidtog de åtgärder som var nödvändiga för att anta ett nytt beslut. Kommissionen har således återigen behandlat ärendet, upprättat ett nytt förslag till beslut samt berett medlemsstaten och sökanden möjlighet att yttra sig över detta förslag.
- 101 Mot bakgrund av dessa omständigheter skall den aktuella tidsfristen anses vara rimlig.

102 Härav följer att sökandens talan inte kan bifallas på den tredje grunden.

4. Den fjärde grunden: åsidosättande av förvärvade rättigheter

Parternas argument

103 Sökanden anser att kommissionen till följd av det omtvistade beslutet har åsidosatt sökandens förvärvade rättigheter. Den har hänvisat till generaladvokaten Darmons förslag till avgörande till domstolens dom av den 7 maj 1991 i mål C-291/89, Interhotel mot kommissionen (REG 1991, s. I-2257) och har gjort gällande att sökanden, till följd av beslutet om godkännande, har erhållit en subjektiv rättighet som innefattar en rättighet att kräva att hela stödet skall betalas ut.

104 Kommissionen har bestritt sökandens argumentation.

Förstainstansrättens bedömning

105 Även om mottagaren av ett stöd från ESF till följd av beslutet om godkännande har erhållit en rättighet att kräva att stödet skall utbetalas, kan denna rättighet endast uppkomma i de fall då stödmottagaren har genomfört den aktuella utbildningen i enlighet med de krav som ställts på denna utbildning.

106 I förevarande fall har sökanden inte uppfyllt de villkor som ställdes på sökandens utbildning.

107 Härav följer att sökandens talan inte kan bifallas på den fjärde grunden.

5. *Den femte grunden: åsidosättande av proportionalitetsprincipen*

Parternas argument

108 Sökanden har påpekat att kommissionen inledningsvis fastställde ESF:s stöd för den aktuella utbildningen till 125 639 392 ESC och att den efter utbildningens avslutande satte ned detta belopp till 61 964 126 ESC. Kommissionen har således genom att sätta ned stödet med mer än hälften åsidosatt proportionalitetsprincipen.

109 Kommissionen har bestritt sökandens argumentation.

Förstainstansrättens bedömning

110 I förevarande fall har kommissionens nedsättning av stödet ett direkt samband med de oegentligheter som framkom, och nedsättningen har till syfte att hindra att olagliga eller onödiga utgifter ersätts.

111 Dessa nedsättningar är således förenliga med proportionalitetsprincipen.

112 Härav följer att sökandens talan inte kan bifallas på den femte grunden.

113 Följaktligen skall talan ogillas i sin helhet.

Sökandens begäran att förstainstansrätten inte skall beakta en handling som fogats till kommissionens duplik

114 Sökanden har genom särskild inlägga, som inkom till förstainstansrättens kansli den 28 januari 1998, begärt att förstainstansrätten skall bortse från den handling med titeln "gärningsbeskrivning" som fogats till kommissionens duplik och som hänför sig till den talan som IGF har väckt vid Tribunal criminal do Porto.

115 Kommissionen har motsatt sig denna begäran.

116 Förstainstansrätten har i förevarande mål inte beaktat denna handling vid målets avgörande.

117 Följaktligen finns det ingen anledning att ta ställning till sökandens begäran.

Rättegångskostnader

- 118 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet, skall denne förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med kommissionens yrkande.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Tiili

Briët

Potocki

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 15 september 1998.

H. Jung

V. Tiili

Justitiesekreterare

Ordförande

II - 3595